

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

Bedömarutlåtande för forskarutbildningen i barn- och ungdomsvetenskap vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Slutversion 1 juni 2026

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att, utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt gällande policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling, utvärdera forskarutbildningen i barn- och ungdomsvetenskap (BoU) vid den utbildningsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet.

Den 26 januari genomfördes ett upptaktsmöte där underlaget bedömargruppen erhållit diskuterades. Mötet genomfördes via Zoom och bedömargruppen fick möjlighet att ställa frågor till vicedekan för utbildning på forskarnivå Mona Lundin, viceprefekt för utbildning på forskarnivå vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande (IPKL), Karin Lager samt praktikanten Magne Olav Grönlund som vid tillfället skuggade Lager. Dessutom deltog forskarutbildningssamordnare Désirée Engvall och studierektor Nils Hammarén från IPKL. Närvarande var även samordnare för utbildning på forskarnivå från utbildningsvetenskapliga fakultetskansliet Evalise Johannisson. Viss komplettering genomfördes efter mötet (bilaga 2). Enligt överenskommelse fick bedömargruppen även i uppdrag att reflektera kring det sjunkande doktorandantalet vid IPKL. Utbildningsvetenskapliga fakulteten tillhandahöll mötesanteckningar från uppstartsmötet. Bedömargruppen genomförde ett platsbesök den 10-11 mars 2026 (program för platsbesök, se bilaga 3). På grund av ett akutläge kunde professor Mia Heikkilä inte närvara vid platsbesöket. Efter platsbesöket kompletterade fakulteten och institutionen ett antal dokument till bedömargruppen (bilaga 4). Bedömargruppen har därefter, med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer, via mejl, zoom och platsmöte gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande.

Den 21 april bad bedömargruppen om förlängning med en vecka för att färdigställa bedömarutlåtandet. Avrapportering den 29 april flyttades till den 6 maj.

Följande personer har ingått i bedömargruppen:

- Nihad Bunar, Professor i barn- och ungdomsvetenskap, Specialpedagogiska institutionen, Stockholms universitet
- Mia Heikkilä, Professor i barn- och ungdomsvetenskap, inriktning förskola, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet
- Johan Olofson, Förvaltningsdirektör, Förskoleförvaltningen, Göteborgs Stad.
- Panagiotis Patsis, Doktorand, Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet (studentrepresentant)
- Anna Sparrman, Professor i temat barn, Institutionen för Tema - Tema Barn, Linköpings universitet (ordf)
- Sara Uhnöo, Docent i sociologi, Excellent lärare, Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs universitet.

Utbildningens främsta styrkor och svagheter samt bedömargruppens reflektioner och rekommendationer

Bedömargruppen vill inledningsvis tacka för det förtroende som fakulteten för utbildningsvetenskap vid Göteborgs universitet samt institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande har visat genom att anförtro oss uppdraget att utvärdera licentiat- och forskarutbildningen i barn- och ungdomsvetenskap.

Under de senaste fyra decennierna har det tvärvetenskapliga ämnet barn- och ungdomsvetenskap (eng. *childhood studies*) etablerats och vuxit sig starkt. Ur ett nationellt perspektiv är det angeläget att det finns flera forskningsmiljöer med stark kompetens inom området, så att de tillsammans kan utgöra en kritisk massa som driver och utvecklar fältet. I ett internationellt perspektiv står den nordiska forskningen inom barn- och ungdomsvetenskap stark och bidrar därigenom till ämnets fortsatta utveckling. Sammantaget bedömer bedömargruppen att forskarutbildningen i barn- och ungdomsvetenskap vid Göteborgs universitet har en viktig funktion för såväl det nationella som det internationella akademiska fältet.

Mot bakgrund av ett omfattande digitalt tillgängligt material, en tidigare utvärdering och åtgärdsplan från 2019 samt ett platsbesök med intervjuer har bedömargruppen utifrån åtta givna kriterier (Dnr GU 2022/3315) samt ”Kriteriestöd till bedömargruppen vid forskarutbildningsutvärdering” bedömt licentiat- och forskarutbildningen i BoU. En förteckning av underlaget återfinns i Dokument A) ”Underlag för utvärdering av forskarutbildning barn- och ungdomsvetenskap, Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande – information och läsanvisningar” (Bilaga 1).

Sedan den senaste utvärderingen 2019 har institutionen genomgått två större kriser, dels COVID-pandemin, dels en större ekonomisk kris som lett till uppsägningar, otrygghet och konflikter. I dagsläget är båda kriserna nästan helt över och miljön har väsentligen förbättrats. Åtgärdsplanen som följde på 2019 års utredning har på ett effektivt sätt åtgärdats av IPKL. Det gör att forskarutbildningen i BoU vilar på en stark grund i följande utlåtande.

Trots de generellt goda förutsättningarna som barn- och ungdomsvetenskap (BoU) har i dag, har bedömargruppen identifierat ett antal utmaningar som bör åtgärdas för att ytterligare stärka utbildningen. Den kanske största utmaningen är att skapa tydlighet kring vad ämnet barn- och ungdomsvetenskap vid Göteborgs universitet är, och vad institutionen avser att det ska vara i framtiden. Det är särskilt viktigt eftersom det i samband med platsbesöket framkom att doktoranderna i barn- och ungdomsvetenskap inte fullt ut genomgår samma utbildning (Bilaga 5); exempelvis har de inte tillgång till samma kursutbud. Bedömargruppen konstaterar även att vissa stödjande strukturer för doktoranderna saknas. Dessa frågor behandlas vidare under utvärderingskriterierna 1–8 samt i punkt 9, där bedömargruppen lämnar ytterligare rekommendationer. I punkt 9 behandlas även det minskande antalet doktorander.

Under varje kriterium inleds utlåtandet med kriteriets nyckelord, följt av styrkor, omdöme och motivering. Styrkor lyfts fram oavsett om utlåtandet i huvudsak är positivt eller om det finns betydande brister i förhållande till kriterierna, i syfte att tydliggöra dessa brister.

Eftersom kriterierna i flera avseenden överlappar varandra görs hänvisningar mellan dem. Bedömargruppen skiljer vidare mellan förslag till åtgärder och rekommendationer. Varje enskilt kriterium avslutas med förslag till åtgärder, medan några kortare rekommendationer samlas under punkt 9.

1 De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Nyckelord: studieplaner (allmänna och individuella), lärande/examensmål (litteratur, examinationsuppgifter), seminariestruktur (allmänt och progression).

Styrkor: Det finns ett väl utformat och tillgängligt obligatoriskt kurspaket och en matris för hur kurserna korresponderar med examensmålen enligt HF. Det finns dessutom en väl etablerad systematik i hur seminariebehandlingen av doktoranders texter förväntas ske.

Omdöme: Uppvisar brister kopplade till kriteriet (2)

Motivering: Underlaget visar att kurser och seminarier följer doktoranderna under en lång period och bidrar i väsentlig grad till deras lärande och utveckling till självständiga forskare. Kursplanerna innehåller i huvudsak relevanta moment. Introduktionskursens (FOU 1826) innehåll framstår dock som sådant som med fördel kan integreras i andra kurser, handledning eller seminarieverksamhet.

Kurser och litteratur utgör centrala verktyg för att synliggöra innehållsligt fokus i en forskarutbildning. Bedömargruppen anser att den samlade bilden är splittrad och att BoU saknar ett tydligt innehållsligt fokus och en tydlig innehållslig riktning och en tydlig riktning. Forskarutbildningsämnet BoU är placerat vid utbildningsvetenskapliga fakulteten och samordnas kring obligatoriska kurser med forskarutbildningen i pedagogik. Bedömargruppen anser att det är en begränsning för forskarutbildningen i BoU att ha en metodkurs i pedagogik (FOU 1809 Metodologiska utmaningar i utbildningsvetenskaplig forskning). Det framstår som att utbildningsvetenskap och pedagogik likställs vilket inte gynnar licentiatstudenterna och doktoranderna i BoU då syftet är att skilja BoU från pedagogik genom att erbjuda ett större fokus på barns och ungas egna perspektiv.

Bedömargruppen noterar att en av de mest kritiserade kurserna är BoU (FOU 2011). I kursutvärderingarna kritiserar deltagarna även kursen Kvantitativa metoder i utbildningsvetenskaplig forskning (FOU 1802) för att den är för krävande: att det är för högt tempo, för mycket arbete och innehåll i relation till poäng och/eller för avancerat innehåll. Det blir också synligt i kursplanen, att denna sistnämnda kurs särskiljer sig och inte är i linje med de andra obligatoriska kurserna, varken till omfattning eller examination.

I den mest centrala kursen i ämnet *barn- och ungdomsvetenskap* (FOU 2011, 15 hp) framträder flera oklarheter. Särskilt framstår frågan om ämnets röda tråd som otillräckligt artikulerad – det vill säga hur institutionen avser att ämnet ska tolkas och förstås. Det är otydligt hur läroplanen samverkar för att upprätthålla en sammanhållen och gemensam förståelse av ämnet. Kursen har en stor mängd delvis överlappande lärandemål. För att kunna uppfylla samtliga mål, samt att kursen motsvarar 15hp, framstår kurslitteraturlistan som begränsad (se vidare pkt 3).

Examinationsuppgifterna framstår som generiska då det saknas en tydlig länk mellan kurslitteraturen, examinationsuppgiften och lärandemålen. Det finns dessutom ett glapp mellan examinationernas omfång, mängden kurslitteratur kopplade till examinationen och högskolepoäng. Generativ AI är inte nämnt gällande examination, vilket gör att det blir otydligt om man får använda det samt hur och när det ska redovisas. Bedömargruppen anser att licentiatstudenterna och doktoranderna erbjuds en alltför begränsad mängd litteratur i förhållande till examensmålen.

Matris för uppnådda mål genom obligatoriska kurser i relation till högskoleförordningen listar alla kurser, och skulle kunna tydliggöras ytterligare så att lärandemål relateras på ett starkare sätt till högskoleförordningens krav. Det kunde då bli tydligare för doktoranderna vilka examensmål som korresponderar mot vilka lärandemål, och därmed underlätta förståelse för hur kurser hänger ihop med examensmål och varför de är obligatoriska. Matrisen med fakultetens forskarutbildningskurser kunde också på lämpligt sätt relatera till BoU och examensmålen. Nu framstår den mer som en intern lista.

Progressionen i seminariebehandlingen av doktorandernas texter är tydlig och systematisk då den beskriver hur licentiatstudenternas och doktorandernas seminariebehandling av deras texter förväntas ske.

Förslag till åtgärder

- Avveckla introduktionskursen i dess nuvarande form till förmån för ytterligare poäng i barn- och ungdomsvetenskap
- Utveckla kursen i barn- och ungdomsvetenskap 15hp så att den representerar institutionens önskemål och vilja med ämnet
- Tydliggör matriserna för att säkerställa att de obligatoriska kurserna innehåller de mest avgörande delarna av examensmålen
- Tydliggör progressionen genom kurserna

2 Undervisningen sätter licentiatstudenters och doktoranders lärande i centrum

Nyckelord: hög kvalitet, feedback, eget lärande, deltagande

Styrkor: Många doktorander är relativt nöjda med sin utbildning. Lärare och handledare har god metod- och ämneskompetens och engagemang för licentiatstudenter och doktorander och undervisning. I doktorandenkäten uppger två tredjedelar (5/8) att det stämmer väl att undervisningen sätter deras lärande i centrum. Resterande svarar neutralt/inte särskilt och lyfter fram brister.

Omdöme: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2).

Motivering:Handledning utgör en central del av lärandet i forskarutbildningen. En överlag positiv bild av handledning och relationer till handledare framkommer i underlag och vid platsbesök men bedömargruppen anser att rutiner för att säkerställa kvalitén i handledningen kan göras mer systematiska (se även pkt 7).

Det finns en kursutvärderingsmall för skriftlig utvärdering som inkluderar frågor om det egna lärandet, vilket uppmuntrar till metareflektion över den egna kunskapsutvecklingen. Det framgår inte hur konsekvent mallen används, ex. om den är obligatorisk eller om samtliga frågor alltid ställs. Det är oklart hur progression mellan kurser säkerställs, vad gäller exempelvis innehåll och variation av pedagogiska former.

Avseende undervisningsformer präglas kurserna av föreläsningar och seminarier, med examinationer i form av skriftliga inlämningar, och inslag av muntliga presentationer och formativ återkoppling. Det finns exempel på "flippade" upplägg och mer okonventionella examinationsformer (ex. posters och observation av disputationer). Kurser som bygger på dialog, återkoppling och aktivt deltagande, och där det tydligt relateras till

avhandlingsprojektet är särskilt uppskattade. Mindre uppskattade inslag är när undervisningen är alltför generellt hållen med enkom lärarpresentationer.

Doktorandenkäten lyfter fram goda möjligheter till nätverkande genom stöd till deltagande i konferenser och samverkan med andra lärosäten. Att delta i institutionens forskningsteman är i teorin god, men bedömargruppen uppfattar att det i realiteten finns olika hinder. Samtliga doktorander ska formellt vara knutna till minst ett forskningstema via sina handledare. Alla seminarier är öppna för alla. Vid platsbesöket framkommer dock begränsningar i att röra sig mellan grupper. Samverkansdoktorander har begränsade möjligheter att delta beroende på tidsmässiga förutsättningar. Om avhandlingsämnen inte tydligt passar in i etablerade teman finns en risk för isolering för den enskilde samt ett starkt beroende av handledarna.

Vid platsbesöket framkom att internationella doktorander anses bidra med värdefulla perspektiv men att det saknas en tydlig institutionell struktur för deras inkludering. Även om kurser formellt kan ges på engelska och avhandlingar ofta skrivs helt eller delvis på engelska, beskrivs en praxis där svenskan oftast dominerar i seminarier samt i informella sammanhang. Det riskerar att skapa social och akademisk exkludering för de som inte talar svenska. Här framstår skillnaden mellan formell möjlighet och faktiskt deltagande som betydande. Språkfrågan är såväl en praktisk-, kvalitets- som lärandefråga med utgångspunkt i internationalisering och principen om jämlika möjligheter. GUs policydokument om breddad rekrytering och lika möjligheter stödjer att frågan bör hanteras mer systematiskt.

Bedömargruppens intryck utifrån underlag och platsbesök är att doktorander i BoU ges vitt skilda förutsättningar för sitt lärande. Utmaningar såsom pandemin, ekonomiska neddragningar och begränsad antagning har påverkat lärmiljön negativt. Därtill varierar doktorandernas villkor beroende på finansieringsform och organisatorisk tillhörighet (ex. samverkansdoktorander, forskarskolor, fakultets- eller externfinansierade projekt), vilket får konsekvenser för tillgång till kurser, forskningsteman och kollegiala sammanhang. I praktiken innebär det att doktorander i BoU inte tar del av samma utbildning. De läser olika kurser och har varierande språkliga förutsättningar och erfarenheter av handledning och seminariekultur. Det gör det utmanande för bedömargruppen att uttala sig generellt om huruvida undervisningen sätter doktoranders lärande i centrum.

Förslag till åtgärder

- Utveckla en sammanhållen forskarutbildning i BoU.
- Förtydligande av språkliga rutiner i seminarier och andra akademiska sammanhang för att säkerställa att internationella doktorander kan delta på lika villkor och utveckla tydliga stödstrukturer för integration.
- Samla och strukturera seminarieverksamheten så att den blir ett viktigt stöd i forskarutbildningen

3 Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund

Nyckelord: speglar aktuell forskning, vetenskaplig kompetens, aktiv forskningsmiljö, ämnesdjup, kurslitteratur

Styrkor: Samtliga huvudhandledare har relevant akademisk kompetens, och majoriteten är vetenskapligt aktiva genom publicering. Kursutvärderingar genomförs och rapporteras, och viss kursutveckling sker (jfr punkt 2, 6 & 8). Även kurslitteraturen i kurserna är vetenskapligt

förankrad. Sammantaget har licentiatstudenter och doktorander tillgång till en aktiv forskningsmiljö. Bedömargruppen ser det som positivt att diskussioner om ett nytt gemensamt seminarium i BoU nyligen har initierats. Bedömargruppen ställer sig även positiv till att det pågår en revidering av kärnkursen i barn- och ungdomsvetenskap (FOU 2011).

Omdöme: Utbildningen svarar väl mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

Motivering: Den vetenskapliga kompetensen är starkt förankrad i lärar- och handledargruppen speglad genom en jämnt flödande vetenskaplig publicering vid avdelningen.

Avseende den kanske viktigaste kursen för BoU, kärnkursen i BoU, 15 hp (FOU 2011) har bedömargruppen identifierat vissa tillkortakommanden. Litteraturen uppvisar en stark koppling till den aktuella och pågående forskning som bedrivs av forskare verksamma vid IPKL. Kursen speglar däremot i mindre utsträckning den samtida nationella och internationella forskningen inom området. Mot bakgrund av att kurslitteraturen i hög grad baseras på enskilda forskares publikationer och forskningsinriktningar framstår den sammantaget som något heterogen. Vid platsbesöket samt i doktorandundersökningen från höstterminen 2025 framkommer vidare kritik mot kurslitteraturen. Kritiken avser dels att litteraturen i begränsad utsträckning anknyter till klassisk forskning inom området, dels att doktorander som tidigare har genomgått masterprogrammet i barn- och ungdomsvetenskap inte erbjuds någon tydlig fördjupning i ämnet. Samtidigt framhålls att doktorander utan sådan bakgrund inte tillförs en tillräcklig vetenskaplig grund inom ämnesområdet trots att det här är doktoranderna i BoU viktigaste kurs och ämnet ska etablera dem på forskarnivå (se även pkt 1). I sambanden med den pågående revideringen av kursen förordar bedömargruppen att kurslitteraturen förankras bredare i det vetenskapliga ämnet barn- och ungdomsvetenskap (barn- och barndomsforskning samt ungdomsforskning)

4 Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Nyckelord: handledares ämnesmässiga och högskolepedagogiska kompetens, fördelning av handledare och kollegiets storlek, rekrytering

Styrkor: Samtliga handledare har genomgått den obligatoriska forskarhandledarutbildningen vid Enheten för högskolepedagogik (GU) och 11/27 handledare har dessutom genomgått en utvidgad utbildning som handledare i samarbete med NORED, Norge. Vid platsbesöket framstår kursen som NORED erbjuder som högst relevant och omtyckt. Kursen är tillgänglig för alla handledare.

Omdöme: Utbildningen svarar väl mot kriteriet. Mindre brister som identifierats anges (1).

Motivering: Totalt tjugosju handledare handleder i nuläget tretton doktorander i ämnet BoU. Samtliga handledare utom fyra tillhör ett av forskningsteman vid IPKL – BUS, FÖRLEK, LEAD, QiPS eller YPW. Av de fyra som inte finns på IPKL kommer två från Institutionen för didaktik och pedagogisk profession och en från AIT. För den fjärde handledaren finns ingen tillhörighet inskriven.

Majoriteten av handledarna är engagerade som antingen huvud- eller bihandledare för en doktorand, medan några handledare innehar uppdrag som både huvud- och bihandledare. Två av handledarna avviker genom att vara huvudhandledare för fem respektive sju doktorander vardera. Vid platsbesöket förklarades det med hänvisning till särskilda specialistkompetenser samt till att doktorander har antagits till olika forskarskolor. Även om det inte framgår av tillgänglig dokumentation, framkom vid platsbesöket att en successiv rekrytering av nya handledare pågår inom institutionen. Vid nyrekrytering av doktorander beaktas exempelvis juniora forskares behov av att meritera sig vilket bedömagruppen anser viktigt.

Precis som nämns i Missivbrevet (2025-11-12) motsvarar handledarnas ämnesmässiga kompetenser väl det barn- och ungdomsvetenskapliga ämnet. Flera av handledarna har själva disputerat i BoU, varit med och tagit fram forskarutbildningen i BoU och innehar professurer i BoU. Det är en styrka för såväl undervisning (jfr kritik i pkt 3) som handledning.

Handledarkollegiet är väl tilltaget för att möta licentiatstudenters (för tillfället är det ingen som arbetar mot en lic examen) och doktoranders behov. Varje doktorand har minst en huvudhandledare och ibland två bihandledare. Varje handledarteam fördelar handledartiden på egen hand varpå det kan se lite olika ut mellan de olika handledarteamen. Fördelningen är ibland avhängig vem som utför mest arbete men så är inte alltid fallet.

Trots att handledarkollegiet sammantaget har en god ämnesmässig kompetens inom BoU reflekterar bedömagruppen emellertid över att det är svårt att utifrån de enskilda avhandlingsämnena avgöra vad som mer specifikt situerar avhandlingarna i det BoU forskningsområdet. Forskarutbildningen i BoU vid GU har vuxit fram ur Early Childhood Education, den ligger på den utbildningsvetenskapliga fakulteten och har därför en naturlig koppling till det utbildningsvetenskapliga ämnet. Som påpekats i pkt 1-3 finns en otydlighet i vad som skiljer en doktorand i pedagogik och en i BoU åt. Frågan om vad som utgör en avhandling inom BoU är inte kopplad till handledarnas ämnesmässiga kompetenser men reser likväl frågor kring om handledarnas ämneskompetenser nyttjas på bästa sätt?

5 Utbildningen är relevant för licentiatstudenternas, doktorandernas och samhällets behov

Nyckelord: generiska frågor, karriärvägledning, undervisning, nationell och internationell samverkan, samverkan, utvecklingsarbete (alumni), anställningsbarhet, jämställdhet

Styrkor: Doktorandutbildningen i BoU uppvisar flera styrkor i förhållande till doktorandernas behov, särskilt när det gäller förberedelser för forskning och deltagande i vetenskapliga miljöer. Platsbesöket visar att tidigare doktorander är mycket nöjda med utbildningen och att den har förberett dem för forskningsrelaterade uppgifter och för arbete inom den akademiska världen. Alumnerna har i hög grad etablerat sig i relevanta yrkesroller inom universitets- och högskolesektorn samt hos skolhuvudmän, vilket stärker utbildningens arbetslivsrelevans.

Omdöme: Utbildningen visar brister kopplade till kriteriet (2).

Motivering: Både skriftliga underlag och platsbesöket visar att doktorander och alumner uppfattar utbildningen som relevant för såväl forskningsprocessen som för framtida

yrkesutövning. Underlaget från avnämargrupper och externa samverkansparter är dock begränsat, vilket gör att vissa delar av kriteriet har varit svåra att belysa fullt ut. Vid platsbesöket framkommer att utbildningen har förberett doktoranderna i mindre utsträckning för karriärer utanför den akademiska världen och att frågor om karriärvägledning därför är viktiga att utveckla vidare.

Det finns även utmaningar i att vidareutveckla samverkan med det omgivande samhället, främst kopplade till externa aktörers resurser och förutsättningar. Trots det präglas utbildningen av en relativt hög grad av samverkan, bland annat genom samverkansdoktorander och forskarskolor med nära koppling till kommunal verksamhet.

Platsbesöket visar att det finns formella och informella sätt att hantera karriärfrågor. Vid platsbesöket framkommer att karriärplanering tas upp i ISP och i handledningssamtal, och att doktorander introduceras till nätverk och vetenskapliga sammanhang tidigt i sin utbildning. Det finns också exempel på att doktorander inkluderas i forskningsansökningar, konferenser och nordiska nätverk. Fakulteten erbjuder dessutom möjligheter till mobilitet och konferensstöd, tillsammans med de ryggsäckspengar som varje doktorand har rätt till (30 000 kr), vilket utgör en viktig struktur för internationalisering.

Samtidigt har bedömagruppen identifierat vissa svagheter. Karriärvägledning är exempelvis i praktiken starkt beroende av enskilda handledare och forskarskolor, i avsaknad av en tydlig och likvärdig institutionell struktur (jfr pkt 2). Vid platsbesöket framkom önskemål om mer systematiska diskussioner om olika karriärvägar, särskilt till karriärvägar utanför akademien. För tillfället inhämtar doktorander kunskap genom trädning mellan doktorander.

Det finns en uttalad ambition att doktorander ska delta i nationella och internationella forskningsmiljöer, konferensdeltagande, mobilitet och nordiska nätverk. Samtidigt verkar dessa möjligheter huvudsakligen sakna styrning och vara beroende av handledarnas kontakter, doktorandernas egna initiativ och tillgång till extern finansiering. Doktorander som ingår i forskarskolor beskriver genomgående starkare tillgång till nätverk, gemenskap, kurser och karriärstöd. Utanför forskarskolorna framstår forskarutbildningen som mer ensam och doktoranderna får förlita sig mer på individuell handledning. Vilket betyder att tillgången till en bred akademisk miljö begränsas.

Vid platsbesöket framkommer att majoriteten av doktoranderna inte har meriterat sig genom att undervisa. Anledningarna till att doktorander inte bereds utrymme för undervisning är avhängigt ett ansträngt ekonomiskt läge. Bedömagruppen anser att det är problematiskt eftersom det påverkar möjligheterna till en fortsatta akademisk karriär (se även pkt 5). Likväl undervisar ett fåtal doktorander vilket skapar spänningar i doktorandgruppen.

Förslag till åtgärder

- Utveckla mer systematiska, transparenta och likvärdiga strukturer för akademisk och icke-akademisk karriärvägledning, internationellt nätverkande och mobilitet, samt säkerställa jämlik tillgång och delaktighet för alla doktorander.
- Fördela undervisning mellan doktorander på ett transparent sätt samt enligt väl etablerade och för alla kända principer.

6 Doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Nyckelord: doktorandernas medverkan i relevanta organ, doktorandinflytande.

Styrkor: Tillgängligt underlag visar att det sedan förra utvärderingen som genomfördes 2019 har genomförts ett stort arbete för att skapa representation för IPKL doktorander i universitetets och institutionens utskott och kommittéer. Det har gett ett gott resultat. Det finns tydliga riktlinjer för ersättning för de olika uppdragen. Doktorandrepresentationen framstår idag som gängse och doktorandinflytandet fungerar enligt doktoranderna på de områden som det är möjligt att ha inflytande över.

Omdöme: Utbildningen svarar sammantaget väl upp mot kriteriet. Mindre brister har identifierats (1)

Motivering: Doktorandrepresentationen är idag utbredd och doktorandinflytandet fungerar enligt doktoranderna på områden som det går att påverka. Vid platsbesöket framkommer att doktorandnärvaron på plats på IPKL är låg. Mot denna bakgrund menar doktorandrepresentanterna att deras inflytande begränsas. De upplever att det är svårt att fullt ut utöva rätten till doktorandrepresentation och driva övergripande doktorandfrågor, särskilt när det gäller att företräda doktorander som inte är närvarande (se vidare pkt 7). Som det har framförts till bedömargruppen, sitter ”en liten klick” i alla sammanhang, vilket också bidrar till en ojämn fördelning av ansvaret.

Tilldelning av handledare sker på två huvudsakliga sätt. På platsbesöket framkommer att det finns viss otydlighet mellan grupperna kring hur processen går till. Doktoranderna har enligt uppgift i vissa fall möjlighet att påverka valet av handledare, medan de i andra fall tilldelas handledare. Vid antagning till ett befintligt projekt eller till en forskarskola är möjligheterna att påverka handledarskapet begränsade. Vid tilldelning av handledare baseras förslaget till doktoranden antingen på ämnesmässig inriktning, personkännedom eller på att doktoranden antas till ett befintligt forskningsprojekt eller en forskarskola (se vidare pkt 7&8).

7 En för alla licentiatstudenter och doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Nyckelord: arbetsmiljö, lärmiljö, tillgänglighet och öppenhet, etappseminarium, doktorandregler

Styrkor: Handledarna och ledningen har god kännedom om GU:s doktorandregler och andra relevanta lokala styrdokument. Arbetsmiljön uppfattas som välkomnande, relationer mellan handledare/lärare och doktorander är respektfull, handledare är tillgängliga för möten, både bokade och mer spontana, och stödjande. Professorer och docenter är engagerade, det finns en arbetsmiljögrupp och doktorandråd där aktuella frågor diskuteras och bereds, doktorander har uppföljande möten med examinatorer och utvecklingssamtal med prorektor. Frågor relaterade till handledning diskuteras i formella fora där handledarna och institutionsledningen ingår, som till exempel Handledarkollegiet, Docent och professorsrådet, Institutionsrådet, Beredningen för utbildning på forskarnivå. Samarbete mellan utbildningen och lärosätets gemensamma stödstrukturer är på en mycket god nivå.

Omdöme: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2)

Motivering: Doktoranderna har arbetsplats i delade rum med tillgång till digitala arbetsverktyg och infrastruktur. Det finns möjligheter att boka enskilt rum för möten. Enligt uppgift som framkom under besöket nyttjas dock inte arbetsplatserna av samtliga doktorander i någon större utsträckning. Förklaringarna är att samverkansdoktoranderna arbetar halvtid med sina forskarstudier, vissa bor i andra kommuner och vissa föredrar att arbeta hemifrån. Inget närvarokrav på arbetsplatsen finns som vare sig formell eller informell (förväntan) policy, inte heller på de gemensamma institutionsmöten som hålls en gång i månaden (se även pkt 6).

Handledarkollegiet kan bidra till kollegialt lärande om handledning, men dess potential tycks inte utnyttjas fullt ut på grund av lågt deltagande (hälften deltar inte) på möten (2 per år). Det finns ett välutvecklat underlag till stöd för samtal om doktorand- och handledarrelation men institutionen följer inte upp systematiskt om dylika samtal genomförs. Bedömargruppen erfar att sådana samtal främst sker på doktorandens eget initiativ. Indikationer finns också på att återkommande problem i handledarrelationer inte alltid hanteras av ledningen, vilket riskerar att påverka doktoranders studie- och läromiljö negativt. Det har framkommit information om hur den goda arbetsmiljön urholkas av mindre lämpliga handledare, som trots återkommande kritik och doktorander som ansöker om handledarbyte får fortsatt förtroende att handleda nya doktorander. Sammantaget innebär ovanstående, i kombination med de synpunkter som togs upp under punkt 2, att handledningen inte framstår som fullt ut organiserad utifrån ett fokus på doktorandernas lärande och behov.

Den allmänna seminariemiljön på institutionen är mångfacetterad. Dels finns etappseminarier (planeringsseminarium, mittseminarium och slutseminarium) för doktorsavhandlingar och licentiatuppsatser. Dessa är, med tillhörande rutiner, tydligt framskrivna i policydokumenten (jfr pkt 1). Dels finns allmänna seminarier om till exempel metodologiska frågor och om att skriva forskningsansökningar. Dessutom finns det seminarier som anordnas inom olika forskningsteman verksamma inom institutionen samt de som anordnas av forskarskolorna. Enligt uppgifterna ingår ett fåtal doktorander i varje tema, det saknas ordentlig kommunikation mellan temana och doktorander går för det mesta på de seminarier som anordnas inom det tema de själva tillhör (jfr pkt 2). Vidare har det i underlaget om doktoranders upplevelser av hur väl lärmiljön stödjer forskarutbildningens specifika behov framkommit kritik mot samverkansdoktoranders möjligheter att samtidigt kunna delta i flera teman på grund av tidsplaneringen.

Förslag till åtgärder

- Översyn av de interna rutinerna för att utse handledare i syfte att säkerställa att handledare som återkommande har fått kritik för sin handledning inte tilldelas nya uppdrag innan de har erbjudits stöd för att utveckla sina handledningskompetenser.
- Uppmuntra närvaro för doktorander under vissa dagar eller veckor. Inleda dialog med doktorandråd om behovet av att doktoranduppdrag cirkulerar mellan fler doktorander för att uppnå en jämnare fördelning av ansvaret och minska belastning på enskilda doktorander (jfr pkt 6).

- Samordna seminarieverksamheten mellan forskningsteman och tillhandahåll reella möjligheter så alla doktorander kan delta i de seminarier som tilltalar deras vetenskapliga och pedagogiska intressen (jfr pkt 2).

8 Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Nyckelord: systematisk uppföljning, kollegiala forum för kvalitet, kontinuerligt utvecklingsarbete, resultat, rutiner

Styrkor: Det främsta verktyget för uppföljning av doktoranders forskarutbildning är Individuella Studieplaner (ISP) som systematiskt följs upp med examinator och handledare en gång per år. De ISP:ar som tillhandahållits bedömargruppen ger intryck av att vara gedigna och heltäckande dokument, något som också har bekräftats under platsbesöket. Även innehållet i enskilda handledarmöten dokumenteras.

Omdöme: Utbildningen uppvisar brister kopplade till kriteriet (2)

Motivering: Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs inom många sammanhang. Vissa sammanhang avser uppföljning och utveckling på individuell nivå (t.ex. ISP:ar), medan andra gör det på en övergripande ämnes-, institutionell och fakultetsnivå (t.ex. kursvärderingar och diskussioner i Handledarkollegiet eller inom Beredningen för utbildning på forskarnivå). Bedömargruppen konstaterar dock att relationen mellan uppföljning och utveckling inte alltid framstår som tydlig. I en doktorandenkät genomförd i slutet av 2025 inför denna utvärdering (s.6) framkommer att en uppföljning kan göras utan att dess utfall nödvändigtvis leder till några åtgärder och utveckling.

Bedömargruppen ser möjligheter till en stark och logisk koppling mellan ISP och utveckling av utbildningen för den enskilda doktoranden. Men denna möjlighet används inte fullt ut, vilket institutionsledningen bekräftar i Ämnesrapport BoU. Under 2024 ägnades handledarkollegiets möte åt att diskutera hur ISP kan användas som verktyg för att uppnå forskarutbildningens mål (Dnr GU 2024/3666).

Utvecklingssamtal med proprefekt, en gång per år, samtal med examinator, studierektor för forskarutbildning samt kontinuerliga möten med handledaren är andra exempel på uppföljning på individuell nivå, som kan leda till förändring och utveckling. Ett exempel är när doktorander reser frågan om byte av handledare. Enligt uppgift till bedömargruppen hanterats handledarbyten smidigt och doktorander får stöd under processen. På grund av ”ledningstätheten” runt en doktorand – handledare, vice prefekt, proprefekt ansvarig för arbetsmiljö, examinator, studierektor för forskarutbildning, prefekt som formell chef – är det emellertid inte alltid klart vem doktoranderna ska vända sig till i en enskild fråga. Bedömargruppen kan följaktligen konstatera att systemet för uppföljning och utveckling på individuell, för den enskilde doktorandens, nivå finns på plats och i stort sett fungerar tillfredsställande, men det finns utrymme för förbättringar.

Uppföljning och utveckling av utbildningen på en övergripande ämnes-, institutionell och fakultetsnivå görs dels genom formella verktyg som kursvärderingar, enkäter och medarbetarundersökningar (t.ex. alumnundersökning på fakultetsnivå), dels genom diskussioner inom olika kollegiala fora. Kursvärdering som doktorander fyller i efter avslutad kurs och kursrapport som läraren tar fram utifrån kursvärderingen och egna reflektioner är det

tydligaste exemplet på när uppföljning direkt kan leda till utveckling. Utöver skriftlig utvärdering verkar muntliga utvärderingar ofta genomföras. Bedömggruppen noterar dock att doktorander är osäkra på om och i så fall hur deras synpunkter tas tillvara vid kursutveckling.

Forskarutbildningens uppföljning och utveckling, utifrån både individuella, doktoranders och handledares, perspektiv och olika undersökningar, diskuteras och bereds inom en rad kollegiala fora inom institutionen, på fakulteten och övergripande på universitetet. Det finns ett doktorandråd på institutionen, fakulteten och centralt (GUDK). Vidare diskuteras och bereds forskarutbildningsrelaterade frågor inom institutionens handledarkollegium som sammanträder två gånger per år. Enligt uppgift som framkom under platsbesöket är närvaron inte obligatorisk och uppslutningen är inte fullständig. Bedömggruppen ser det som en svaghet att detta viktiga forum uppenbarligen inte prioriteras av alla handledare. Doktorandrepresentanter bereds inte utrymme för deltagande i handledarkollegiet. Forskarutbildningen diskuteras också inom ramen för Docent- och professorsrådet (DoP), Forskningsrådet där representanter från de olika forskningsteman och en doktorandrepresentant sitter, Arbetsmiljögruppen, Institutionsrådet och BUF där också kursrapporter tas upp och diskuteras. Enligt uppgift tar samtliga dessa beredande och beslutsfattande organ information som framkommit från doktoranderna och handledarna på stort allvar, men att deras förmåga att agera väsentligt begränsas av strukturella villkor, främst dålig ekonomi och för få doktorander. Bedömggruppen konstaterar att en del identifierade svagheter inte har med ekonomin att göra, utan med styrning och ledarskap.

Utformningen av de dokument som innehåller utvecklingsplaner – Åtgärdsplan/Verksamhetsplan, Ämnesrapport och Utvecklingsplan för ämnet – är ofullständiga och adresserar inte i tillräcklig utsträckning kopplingen mellan uppföljning och utveckling. Trots att det finns en rik flora av institutionella sammanhang där forskarutbildningen följs upp framstår uppföljningens koppling till konkreta utvecklingsinsatser som svag. Det är bedömggruppens uppfattning att institutionsledningen har ansvaret för att stärka den svaga länken.

Förslag till åtgärder

- Förtydliga ledningsstrukturen kring doktoranderna.
- Ge i uppdrag till ledningen att en gång om året förbereda och offentliggöra rapport om vilka utvecklingsåtgärder som har vidtagits utifrån olika uppföljningsmetoder.
- Göra närvaron vid handledarkollegiet obligatorisk och håll det två gånger per termin.
- Erbjud närvaro vid handledarkollegiet för doktorander när deras utbildning och arbetsvillkor bereds eller beslutas om.

9.Övriga synpunkter från bedömggruppen

Missivbrevet (2025-11-12) ger en översiktlig introduktion till *forskarutbildningen i barn- och ungdomsvetenskap* och beskriver det som ett brett tvärvetenskapligt fält. Fokus anges ligga på hur institutionella och strukturella villkor formar barns och ungas liv, liksom på hur barn och unga själva aktivt formar sina livsvillkor, med särskild betoning på deras sociala och kulturella sammanhang. Motivet för inrättandet av ämnet 2011 tryckte bland annat på att barn och unga lever i en alltmer globaliserad och mediebaserad social verklighet varför en ny forskningsinriktning behövdes.

Trots denna inramning har det framkommit en påtaglig osäkerhet såväl i underlaget som vid platsbesöket kring hur BoU ska förstås i sin nuvarande form. Det är otydligt vilken betydelse och relevans ämnet har för samtliga inblandade parter. I samtliga intervjuade grupper uttrycktes en otydlighet avseende vad som särskiljer en doktorand i pedagogik från en doktorand i barn- och ungdomsvetenskap. Den mest återkommande distinktionen var att BoU i högre grad sägs anlägga ett barn- och ungdomsperspektiv. Därutöver framfördes att ämnet möjligen även präglas av ett mer kritiskt perspektiv samt av inslag med kopplingar till sociologi.

Bedömargruppen anser att denna otydlighet utgör den mest centrala problematiken i utvärderingen. Mot denna bakgrund ser bedömargruppen positivt på initiativ som syftar till att stärka ämnets sammanhållning och identitet. Vi ser även positivt på inrättandet av ett forum där doktorander i barn- och ungdomsvetenskap regelbundet kan mötas, i syfte att utveckla den informella lärmiljön och stärka gemenskapen. Vidare tillstyrks initiativet att etablera ett ämnesövergripande seminarium som samlar forskare och doktorander inom BoU, oberoende av tematiska inriktningar.

Det *sjunkande antalet doktorander* vid IPKL har sammantaget betydande konsekvenser för forskarutbildningen i BoU. Bedömargruppen konstaterar att det minskade underlaget påverkar möjligheterna att upprätthålla ordinarie kursformer, vilket i flera fall leder till att kurser omvandlas till individuella läskurser. Det försvagar förutsättningarna för kollegialt och gemensamt lärande samt för etableringen av en kritisk massa i doktorandgruppen.

Den begränsade doktorandgruppen och den låga närvaron försvårar även utvecklingen av en stabil seminariekultur och en sammanhållen ämnesidentitet, särskilt för doktorander utanför forskarskolor. Bristande kontinuitet i antagning och kursutbud påverkar dessutom progression, kursutveckling och samhörighet i utbildningen negativt. Bedömargruppen identifierar vidare några möjliga utvecklingsinriktningar i ljuset av ett fortsatt sviktande doktorandunderlag. Det innefattar en översyn av kursupplägg för att undvika individuella läskurser som standardlösning, samt utveckling av alternativ såsom samläsning med andra lärosäten och/eller gemensamma kursinsatser. Vidare kan utveckling av återanvändbara digitala föreläsningsslag bidra till ökad flexibilitet i undervisningen. Slutligen kan det nyutvecklade seminariet i barn- och ungdomsvetenskap, eller befintliga tematiska seminariestrukturer, användas för kollegial återkoppling och stöd, särskilt för doktorander i ensamma handlednings- eller kurskontexter. Vidare bör antagningsprocessen i högre grad beakta möjligheten att skapa sammanhållna doktorandkullar.

Granskningen av BoU visar att vissa stödjande strukturer saknas kring doktoranderna. Bedömargruppen föreslår därför att institutionen tar fram en *doktorandhandbok*. Innehållsligt bör handboken beskriva doktorandprocessen med obligatoriska kurser, framläggningsseminarier, omfattningen på en avhandling, vad som gäller vid handledarbyte med mera. Handboken bör tas fram i samråd med doktoranderna. I doktorandhandboken kan dessutom ledningsstrukturen kring doktoranden förtydligas för att svara mot två formella förhållanden (antagen till utbildning och anställd) mellan doktoranden och lärosätet: a) att handledaren är ansvarig för doktorandens utbildning (planering av kurser och avhandlingens innehåll). ISP:en fylls i och följs upp tillsammans med handledaren; b) att studierektor är doktorandernas närmaste chef ansvarig för deras arbetsvillkor och arbetsmiljö. Studierektorn genomför det årliga medarbetarsamtalet och i övrigt agerar som bryggan mellan institutionsledningen och doktorandgruppen. Övriga funktioner – examinator, vice prefekt, proprefekt, temaansvarig (om annan än handledaren) – är rådgivande snarare än arbetsrättsligt

ansvariga för utbildningen och anställningen samt att prefekt är per definition alltid ytterst ansvarig för all personal på en institution.

Rekommendationerna nedan är vidare synpunkter och resonerande tankar kring några aspekter som bedömargruppen stött på under arbetet. I något fall är rekommendationen en vidgning av de föreslagna åtgärderna men i de flesta fall helt nya punkter som inte kunnat infogas under de olika kriterierna.

Rekommendationer

- *Att använda Vetenskapsrådets God forskningssed från 2024.*
- *Att ta fram rutiner för mottagande av internationella doktorander och deras inkludering i verksamhetens samtliga aspekter på likvärdiga villkor. Det gäller främst information om utbildningen, olika utvecklingsmöjligheter, karriärvägledning och språkmiljö.*
- *Att överväga fler kursmoment med inriktning på BoU.*
- *Att minska doktoranders strukturella beroende av handledare. Exempelvis bör forskningsteman göras mer systematiska och mindre beroende av individuella handledningsnätverk.*
- *Att utforma ett stöd för handledare som återkommande har fått kritik för sin handledning. Stödet kan i form av en åtgärdsplan innehålla vidareutbildning, återkommande utvärderingssamtal med studierektor för forskarutbildning och uppdrag som bihandledare.*
- *Att se över möjligheterna för undervisning för alla doktorander. För att alla doktorander ska få komma i kontakt med undervisningen kan institutionen öppna upp för insatser som auskultering, ”skuggning” och dubbelbemanning på seminarier och vissa föreläsningar.*
- *Att förtydliga vad skillnaden mellan en avhandling i BoU och pedagogik är.*
- *Att fakulteten och institutionen inför nästa bedömningsomgång ersätter Missivbrevet med en bredare självvärdering av forskarutbildningen. I självvärderingen kan dilemman och påbörjade utvecklingsarbeten nämnas. Ett sådant underlag skulle underlätta arbete för bedömargruppen och ge fakulteten och institutionen distinktare feedback.*

Underlag till bedömargruppen

Bilaga 1

Bifogat

Kompletterat underlag på begäran från bedömargruppen

Bilaga 2

30 januari 2026

Organisationsskiss Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Förkortningar och begrepp vid GU

Exempel examinationsuppgifter

Policy breddad rekrytering och deltagande

Policy jämställdhet och lika villkor

Jämställdhetsplan

Program platsbesök, den 10-11 mars 2026

Bilaga 3

Bifogat

Kompletterande dokument efter platsbesöket

Bilaga 4

16 mars 2026

Kvantitativa metoder, FOU 1802

Kursrapportmall FOU 1809

Primula sjukfrånvaro 2025 BoU

Bilaga 5

Kort sammandrag från rapporten avseende bedömargruppens konstaterande att doktorander vid BoU ges skilda förutsättningar till lärande och inte tar del av samma utbildning

Inte fullt ut tillgång till samma kursutbud (sidan 3).

”Bedömargruppens intryck utifrån underlag och platsbesök är att doktorander i BoU ges vitt skilda förutsättningar för sitt lärande. Utmaningar såsom pandemin, ekonomiska neddragningar och begränsad antagning har påverkat lärmiljön negativt. Därtill varierar doktorandernas villkor beroende på finansieringsform och organisatorisk tillhörighet (ex. samverkansdoktorander, forskarskolor, fakultets- eller externfinansierade projekt), vilket får

konsekvenser för tillgång till kurser, forskningsteman och kollegiala sammanhang. I praktiken innebär det att doktorander i BoU inte tar del av samma utbildning. De läser olika kurser och har varierande språkliga förutsättningar och erfarenheter av handledning och seminariekultur. Det gör det utmanande för bedömargruppen att uttala sig generellt om huruvida undervisningen sätter doktoranders lärande i centrum.” (pkt 2).

Vid platsbesöket framkom att det fanns doktorander i BoU som inte hade tagit del av kursen i BoU.

”Doktorander som ingår i forskarskolor beskriver genomgående starkare tillgång till nätverk, gemenskap, kurser och karriärstöd” (pkt 5).

Obalans i undervisnings meritering för fortsatt akademisk karriär (pkt 5).

”Framkommit kritik mot samverkansdoktorandernas möjligheter att samtidigt kunna delta i flera teman på grund av tidsplanering” (pkt 7).

Underlag för utvärdering av forskarutbildning barn- och ungdomsvetenskap, Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande – information och läsanvisningar

Bedömargruppens övergripande uppdrag är att granska utbildningens akademiska och pedagogiska kvalitet samt dess relevans för doktorand och samhälle. Vägledning samt bedömningskriterier finns att ta del av i dokumentet *Utbildningsutvärdering med extern bedömning vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten*.

Länk:

[Utbildningsutvärdering med extern bedömning vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten](#)

Ett kriteriestöd för bedömargrupper vid forskarutbildningsutvärdering har utarbetats med möjliga frågeområden kopplade till de enskilda kriterierna. I kriteriestödet finns också särskilda frågor för de områden som är särskilt viktiga inom forskarutbildning.

Länk:

[Kriteriestöd för bedömargrupper-forskarutbildning.docx](#)

En mall för bedömargruppens utlåtande finns framtaget

Länk:

[mall-bedömarutlåtande.docx](#)

Underlag och struktur i SharePoint

[Underlag extern utbildningsutvärdering barn- och ungdomsvetenskap](#)

I det följande återfinns en kortfattad beskrivning över de dokument som ställts samman som underlag inför utvärderingen av forskarutbildningen. Utgångspunkten har varit att underlaget ska bestå av befintligt material som producerats under senare år. För att underlätta bedömargruppens arbete har underlaget till denna utvärdering strukturerats utifrån kriteriestödet för forskarutbildning. Syftet med denna struktur är att skapa en tydlig koppling mellan bedömningskriterierna och det material som belyser respektive område.

Kriteriestödet anger exempel på vilka typer av underlag som kan användas för att bedöma forskarutbildningens kvalitet och utvecklingsbehov. Det fungerar inte som en checklista, utan som ett stöd för att identifiera relevanta aspekter att beakta. I linje med detta har materialet organiserats per kriterium, där varje avsnitt samlar dokument, exempel och beskrivningar som motsvarar punkter som anges i kriteriestödet. För att underlätta för bedömargruppen är varje dokument eller material i denna sammanställning länkade till SharePoint. Som en övergripande introduktion till forskarutbildningsämnet barn- och ungdomsvetenskap har ett missiv tagits fram

[Missiv](#)

Introduktion till forskarutbildning i barn- och ungdomsvetenskap. Dokumentet ger en sammanfattande översikt över forskarutbildning i barn- och ungdomsvetenskap vid Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande.

1. Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det första kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta på vilket sätt utbildningen ger doktoranderna relevanta förutsättningar att nå målen.

Uppladdat underlag:

Allmän studieplan mot doktorsexamen

Allmän studieplan mot licentiatexamen

Den allmänna studieplanen (ASP) för forskarutbildning i barn- och ungdomsvetenskapal beskriver utbildningens mål och innehåll, regler för behörighet, urval, antagning, finansiering, individuell studieplan samt examination och examensbenämning.

Ett urval av individuella studieplaner

Tre exempel presenteras; en doktorand i början av sin utbildning, en i mitten och en i slutet. Två av doktoranderna är anställda på heltid, en finansierad av fakultetsmedel och en inom CUL forskarskola. Den tredje doktoranden är samverkansdoktorand på 50% och har anställning på en förskola. Båda doktorandexaminatorerna är representerade.

De obligatoriska kurserna och litteraturens innehåll i relation till lärande/examensmålen

Forskarutbildningen mot doktorsexamen omfattar 240 hp, varav en kursdel om 85 hp. Av dessa 85 hp utgörs 35 hp av obligatoriska kurser. Återstående 50 hp kombineras utifrån respektive doktorands specifika behov och inriktning. Forskarutbildning mot licentiatexamen omfattar 120 hp, varav en kursdel om 50 hp. Av dessa 50 hp utgörs 35 hp av obligatoriska kurser. Återstående 15 hp kombineras utifrån respektive doktorands specifika behov och inriktning.

Obligatoriska kurser

- Introduktionskurs, 5 hp
Kursplan och litteraturlista
- Kvalitativa metoder i utbildningsvetenskaplig forskning, 5 hp
Kursplan och litteraturlista
- Kvantitativa metoder i utbildningsvetenskapliga forskning, 5 hp
Kursplan och litteraturlista
- Metodologiska utmaningar i utbildningsvetenskapliga forskning, 5 hp
Kursplan och litteraturlista
- Barn- och ungdomsvetenskap, 15 hp
Kursplan och litteraturlista
Beslut med underlag om att undantagsvis ge kursen som läskurs HT 2025

Kursmål för forskarutbildningen

Matris för uppnådda mål genom obligatoriska kurser i relation till högskoleförordningen (barn- och ungdomsvetenskap).

Exempel på examinationsuppgifter

Exempel från de obligatoriska kurserna samt från den valbara kursen FOU1824 Policystudier .

UF-gemensamt kursutbud

En sammanställning över fakultetens gemensamma kursutbud (periodisering av kurser på forskarutbildning) med planering av framtida kurstillfällen i syfte att underlätta planering för enskild doktorand (Excellfil) OBS! Uppdatering av dokumentet pågår och en ny version kommer att laddas upp när den finns tillgänglig.

Policy för seminariebehandling av avhandlingsarbeten

[Policy för seminariebehandling av licentiatuppsats](#)

Dokumentet sammanställer seminariestrukturen för forskarutbildningar vid fakulteten.

[Examinerade Barn- och ungdomsvetenskap 2014–2025](#)

Samlad information om examinerade inom ramen för barn- och ungdomsvetenskap from 2014 tom 2025 (Excelfil).

[Högskoleförordningens examensmål](#)

2. Att undervisningen sätter doktorandernas lärande i centrum

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det andra kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta förekomsten av en rad aktiviteter som på olika sätt signalerar ett doktorandcentrerat förhållningssätt i undervisningen och handledningen.

Uppladdat underlag:

[Forskningsteman vid Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande](#)

Länkar till institutionens sidor på GU.se.

[Mall för kursvärdering](#)

Gemensam grundmall för kursvärderingar.

[Kursrapporter](#)

Exempel på kursrapporter för samtliga obligatoriska kurser samt någon valfri.

[Kursvärderingar](#)

Exempel på kursvärderingar av samtliga obligatoriska kurser samt någon valfri.

[Policy konferensmedel](#)

Policy gällande doktoranders ansökan om medel för deltagande i konferenser m.m.

Rutiner för att säkra hög kvalitet på handledning och undervisning:

[Diskussionsunderlag handledare/doktorand](#)

[Diskussionsunderlag inom handledargruppen](#)

[Information om handledning och diskussionspunkter på institutionens sida för forskarutbildning](#)

3. Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det tredje kriteriet kan granskas genom att beakta i vilken grad utbildningen vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund

Uppladdat underlag:

[Handledarlista](#)

Sammanställning av handledare i barn- och ungdomsvetenskap.

[Länkar till publikationslistor för respektive handledare](#)

[Doktorandlista](#)

Sammanställning av antagna doktorander i barn- och ungdomsvetenskap och vilken forskningsmiljö de tillhör.

Exempel på kurslitteratur/motsvarande se

[Obligatoriska kurser](#))

4. Att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det fjärde kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta i vilken grad handledarnas ämnesmässiga kompetens täcker doktorandernas avhandlingsämnen, handledarnas högskolepedagogiska kompetens, kollegiets storlek i relation till utbildningen och fördelning av handledning och hur former för att säkra hur utbildningens behov beaktas vid rekrytering av lärare/forskare

Uppladdat underlag:

[Handledarlista](#)

Sammanställning av handledare i barn- och ungdomsvetenskap.

[Länkar till publikationslistor för respektive handledare](#)

[Doktorandlista](#)

Sammanställning av antagna doktorander i barn- och ungdomsvetenskap och vilken forskningsmiljö de tillhör.

5. Att utbildningen är relevant för doktorandernas och samhällets behov

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det femte kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta hur utbildningen utvecklar generiska förmågor, erbjuder karriärvägledning och undervisningserfarenhet, främjar nationell och internationell samverkan samt integrerar jämställdhet och hållbar utveckling. Även alumnuppföljningar, dialog med arbetsgivare och stöd för internationella erfarenheter kan beaktas.

Uppladdat underlag:

[Alumnrapport 2023](#)

Under januari 2023 genomfördes en enkätundersökning riktad till alumner med licentiat- och doktorsexamen. Undersökningen riktade sig dock inte specifikt till alumner i barn- och ungdomsvetenskap utan inkluderade samtliga forskarutbildningsämnen vid fakulteten. Syftet med undersökningen var att få en bild av forskarutbildningens kvalitet och att följa upp resultatet av tidigare undersökning 2016.

[Policy gällande doktoranders ansökan om medel för deltagande i konferenser m.m.](#)

[Uttlysning av bidrag för doktorandmobilitet \(VT26\)](#)

Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsen beslutade i juni 2023 att främja kortidsmobilitet för doktorander via möjligheten till bidrag. Årlig avsättning för utlysning av bidrag för doktorandvistelse vid forskningsmiljö utanför Sverige sker i samband med budgetbeslut. Utlysningar görs två gånger per år, en med deadline i början av maj för mobilitet under nästkommande hösttermin och en med deadline i nov/dec för mobilitet under nästkommande vårtermin.

6. Att doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det sjätte kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta formerna för doktorandernas medverkan i relevanta organ/sammanhang med uppgift att planera, följa upp och utveckla utbildningen (t.ex. formella råd, beredningar, nämnder, kommittéer etc.) samt doktorandernas syn på hur väl student/doktorandinflytandet fungerar.

Uppladdat underlag:

[Doktorandernas kommentarer](#)

Doktoranderna har fått tillgång till materialet som laddats upp och här presenteras doktorandernas egna synpunkter och kommentarer

Övrigt underlag:

[Doktorandrådets verksamhetsberättelse 2024/2025](#)

[Stadgar för Göteborgs universitets doktorandkår \(GUDK\)](#)

[Sammanställning över doktorandrepresentation, Institutionen för pedagogisk, kommunikation och lärande H25](#)

[Förlängningsdagar med anledning av förtroendeuppdrag Institutionen för pedagogisk, kommunikation](#)

7. Att en för alla doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det sjunde kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta den fysiska och digitala studie- och lärmiljön/arbetsmiljön, doktorandernas upplevelse av stöd och tillgänglighet, seminarie- och handledningskultur samt samarbetet med lärosätets stödstrukturer.

Uppladdat underlag:

Styrdokument

[Regler för forskarutbildning – Doktorandreglerna](#)

Dessa regler utgör regler för all forskarutbildning inom universitetet och syftar till att gagna forskarutbildningens kvalitet, doktorandernas rättssäkerhet samt bidra till en god studiesocial miljö. Utöver dessa regler kan fakultetsspecifika regler tillkomma.

[Fakultetsspecifika regler för forskarutbildning. Tillägg till Göteborgs universitets regler för forskarutbildning – Doktorandreglerna](#)

Tillägg till Göteborgs universitets regler för forskarutbildning, gäller vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten

[Policy för seminariebehandling av avhandlingsarbeten](#)

[Policy för seminariebehandling av licentiatuppsats](#)

Dokumentet sammanställer seminariestrukturen för forskarutbildningar vid fakulteten – allmänt och som stöd för säkerställande av progression

[Samarbeten mellan utbildning och lärosätets gemensamma stödstrukturer](#)

- [Stöd i akademiskt språk och skrivande för doktorander och forskare vid Göteborgs universitet](#)
Rapport framtagen av enheten för akademiskt språk med exempel på samarbete mellan utbildningen och lärosätets gemensamma stödstruktur inom ramen för enheten
- [Doktorand – vässa din kompetens med biblioteket | Göteborgs universitetsbibliotek](#)
Exempel på samarbete mellan utbildningen och lärosätets gemensamma stödstruktur inom UB

[Handläggningsordning för byte av handledare IPKL](#)

[Handläggningsordning utseende av handledare IPKL](#)

Dokument som visar på doktorandernas möjlighet att påverka valet av handledare

[Uppdragsbeskrivningar för ledningsuppdrag vid IPKL](#)

Redogörelse för vem i organisationen som ansvarar för vad

[PM från proprefekt med ansvar för arbetsmiljö](#)

Utlåtande från proprefekt hur man arbetat/arbetar med doktorandernas arbetsmiljö, särskilt i relation till den verksamhetsförändring som genomförts

8. Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Den aktuella forskarutbildningens styrkor och svagheter i relation till det åttonde kriteriet kan bland annat granskas genom att beakta institutionens systematiska kvalitetsarbete, uppföljning av ISP, kursvärderingar och enkäter, kollegiala forum för kvalitetsdiskussion samt hur resultat och analyser används för utveckling av forskarutbildningen.

Uppladdat underlag:

[Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Göteborgs universitet](#)

Extern utbildningsutvärdering

- [Bedömarutlåtande barn- och ungdomsvetenskap 2019-05-15](#)
Fastställt bedömarutlåtande från genomförd utvärdering 2019
- [Åtgärdsplan 2019-12-11](#)
Fastställd åtgärdsplan från utvärdering genomförd 2019
- [Plan för åtgärder av identifierade brister, tidsplan och ansvarig 2019-12-11](#)
Tillägg till fastställd åtgärdsplan efter efterfrågan från fakultetsstyrelsen.
- [Protokollsutdrag UFS 210127](#)
Uppföljning av åtgärdsplan i fakultetsstyrelsen 2021-01-27

Kontinuerlig kvalitetsuppföljning (process 1)

- Kursrapporter [FOU1820](#) samt [FOU1824](#)
Exempel på kursrapporter
- Kursvärderingar [FOU1820](#) samt [FOU1824](#)
Exempel på kursvärderingar
- Verktyg för kontinuerlig kvalitetsuppföljning (Process 1)
-[Ämnesrapport](#) (mall)
-[Utvecklingsplan](#) (mall)
-[Kursrapport](#) (mall)

Ämnesrapport barn- och ungdomsvetenskap 2025

Verktyg för inventering och utveckling av forskarutbildningskvalitet. Syftet med ämnesrapporten är att följa upp respektive forskarutbildning vid fakulteten. Ämnesrapporterna utgör tillsammans med kursrapporter underlag för den årliga uppföljningen av utbildningen som sker i beredning för utbildning på forskarnivå (BUF). Ämnesrapporten ska även fungera som utgångspunkt för det kontinuerliga utvecklingsarbetet av utbildningen.

Bilaga 1

Ämnesrapport barn- och ungdomsvetenskap 2025

Utvecklingsplan 2025

En utvecklingsplan tas fram av institutionen/institutioner utifrån ämnesrapporten, framtagna utvecklingsplan följs upp i beredning för utbildning på forskarnivå.

Alumnrapport 2023

Under januari 2023 genomfördes en enkätundersökning riktad till alumner med licentiat- och doktorsexamen. Undersökningen riktade sig dock inte specifikt till alumner i barn-och

ungdomsvetenskap utan inkluderade samtliga forskarutbildningsämnen vid fakulteten. Syftet med undersökningen var att få en bild av forskarutbildningens kvalitet och att följa upp resultatet av tidigare undersökning 2016.

[Verksamhetsplan UF 2025](#)

[Handlings- och verksamhetsplan IPKL 2025](#)

Strategiskt program IPKL
kompletterande underlag

[Protokoll från beredning för utbildning på forskarnivå](#)

Protokoll maj - november 2025

[Handbok för ISP](#)

Handbok framtagen för nyantagna doktorander men också som stöd för handledare och doktorandexaminatorer vid framtagande och uppföljning av ISP.

Utöver det skriftliga materialet länkas till relevanta webbsidor för att ge en mer heltäckande bild av forskarutbildningens struktur, organisation och kvalitetsarbete. Dessa källor kompletterar det övriga underlaget och syftar till att ge en aktuell och samlad översikt.

Relevanta webbsidor

[Kursportal GU](#)

Fubas är Göteborgs universitets gemensamma kursplanedatabas som är avsedd att samla alla forskarutbildningskurser. Genom Fubas har kursplanerna fått en enhetlig form, kurskoder har införts och hanteringen av anmälan och registrering till forskarutbildningskurser har systematiserats.

[Vår forskarutbildning | Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, Göteborgs universitet](#)

Information om forskarutbildningen vid Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande.

[Vår forskarutbildning | Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet](#)

Samlad information om forskarutbildning vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten.

Övergripande intern information om forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Information som riktar sig både till doktorander och till personal som på olika sätt är involverade i forskarutbildningen finns samlad på interna sidor på universitetet med lokala tillägg på fakultets- och institutionsnivå i Medarbetarportalen. Dessa sidor är åtkomstbegränsade, men pdf-filer som sammanfattar det huvudsakliga innehållet finns tillgängliga i mappen "Doktorandportalen (Medarbetarportalen)".

[Doktorandportalen \(Medarbetarportalen\)](#)

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Utbildningsutvärdering med extern bedömning, forskarutbildning barn- och ungdomsvetenskap, Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande (IPKL)

Förberedande möte den 26 januari kl. 15:00-16:00

Mötet genomförs via Zoom

Join Zoom Meeting

<https://gu-se.zoom.us/j/68186623229?pwd=2kfixUWEliFPRXmjfYdACytbcPZFA3.1>

Intervjuer av bedömargruppen (platsbesök)

Datum: 10–11 mars

Plats: konf.rum A1 136, Hus A, plan 1, fakultetskansliet, Västra hamngatan 25

OBS! dörrar till kansliet är låsta. Kontakta Evalise Johannisson, tfn 031-786 2469

Dag 1 den 10 mars (lokal: A1 136)

Lunch kl.12:00 – 13:00

Fika serveras från ca kl.14:00

Kl. 13:00-14:00	Kl. 14:15-15:15	Kl. 15:30-16:30	kl.18:30
Handledare/lärare Pia Williams, professor, BoU pia.williams@ped.gu.se Jennie Sivenbring, docent, BoU jennie.sivenbring@gu.se Malin Nilsen, docent, BoU malin.nilsen@gu.se Jonas Lindbäck, universitetslektor BoU jonas.lindback@gu.se	Doktorsalumner Jonas Johansson, digitalt jonas.johansson@hb.se Anna-Lena Borg, digitalt anna-lena.borg@hv.se Kristina Hunehall Berndtsson, universitet lektor IPKL kristina.hunehall.berndtsson@gu.se Sofije Shengjergji, digitalt sofisng94@gmail.com	Institutionsledning och studierektorer (inklusive) doktorandexaminator Markus Nivala, prefekt, IPKL markus.nivala@gu.se Sylvi Vigmo, proprefekt, IPKL sylvi.vigmo@ped.gu.se Karin Lager, viceprefekt för forskning och forskarutbildning, IPKL karin.lager@ped.gu.se	Gemensam middag 18:30 (bedömargruppen) Swea Wine & Dine Västra Hamngatan 3. Swea Wine & Dine - Swea Wine & Dine

	Länk för digitalt deltagande: https://gu-se.zoom.us/j/68802596411?pwd=dcZL9tig1WARKWbyyE4hw7aQuwO58v.1	Nils Hammarén, studierektor och doktorandexaminator, IPKL nils.hammaren@gu.se Annika Lantz-Andersson, doktorandexaminator IPKL annika.lantz-andersson@ped.gu.se	
--	--	---	--

Dag 2 den **11 mars (lokal: A1 136)**

Fika från ca kl.10:00

Lunch ca kl.12:00

Kl. 09:00 - 10:00	10:00- 10:30	10:30 - 10:45	Kl. 10:50 - 11:50	Kl. 12:00 - ca 12:30	Kl. 12:30 - ca 15:00
Doktorander att representera doktorandgruppen i barn- och ungdomsvetenska, utsedda av doktorandrådet Hanna Petersson, IPKL hanna.petersson@gu.se Caroline Önnebro, IPKL caroline.onnebro@gu.se Johanna Sunesson, IPKL johanna.sunesson@gu.se	Kort avstämning (bedömargruppen)	Eventuell rundvandring Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande (IPKL) av Karin Lager, viceprefekt forskning och forskarutbildning.	Fakultetsledning och institutionsledning <i>Syfte: Kort återkoppling från bedömargruppen kring pågående utvärdering men också möjlighet för bedömargruppen att ställa frågor.</i> Mona Lundin vice dekan, Utbildningsvetenskapliga fakulteten mona.lundin@ped.gu.se Markus Nivala, prefekt, IPKL markus.nivala@gu.se Karin Lager, viceprefekt forskning och forskarutbildning, IPKL karin.lager@ped.gu.se Nils Hammarén, studierektor forskarutbildning och doktorandexaminator, IPKL nils.hammaren@gu.se	Arbetslunch (bedömargruppen)	Tid för bedömargruppen att arbeta om så önskas.

Bedömargruppen inkommer med sitt utlåtande den 29 april

Uppföljande reflektionsmöte efter färdigställt bedömarutlåtande den 21 maj kl. 16:00 – 17:00

Mötet sker via Zoom <https://gu-se.zoom.us/j/61221784399?pwd=39GUcab6K1wpzs2EMDkrk1gzSG60bp.1>